

УДК 005.226:378]:811.111

Лагутіна А.К.,

*аспірант кафедри теорії та історії педагогіки,
старший викладач кафедри германської філології
Гуманітарного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка*

SCORING RUBRICS ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Статтю присвячено використанню рубрик не тільки і не стільки для оцінювання академічних досягнень студентів, а й для реалізації навчальної функції в умовах студентоцентрованого підходу до навчання іноземних мов і профільної підготовки філологів. Автором розроблено і надано методичні рекомендації та алгоритм створення ефективних рубрик в рамках «суб'єкт-суб'єктних» стосунків «викладач-студент» при оцінюванні творчих робіт.

Ключові слова: рейтинг успішності, критерії оцінювання, альтернативне оцінювання, дескриптори критерію, самооцінювання та самоаналіз.

Постановка проблеми. Дотепер оцінювання в освітніх технологіях розглядалося в основному як спосіб визначення рівня залишкових знань навчаємого, відповідно — критерії оцінювання сприймалися виключно як інструмент, засіб, за допомогою якого уможливується встановлення відповідності рівня залишкових знань певній нормі. В освітній термінології рейтинг успішності або критерії для оцінювання, згідно Національного стандарту науки та освіти, означає «стандартну для визначеної групи презентацію досягнень» (1996) [1, 93].

Аналіз досліджень і публікацій. Означені критерії набули популярності серед освітян у якості способу передачі очікувань щодо виконання конкретного завдання, який, в свою чергу, забезпечує сфокусований зворотній зв'язок на завдання, що виконуються, і — безпосередньо шкалу оцінювання фінального продукту. Варто зазначити, що освітяни визначають дане поняття у різний спосіб. Проте, загальноприйнятим можемо вважати визначення Хайді Андраде: «документ, який визначає очікування від виконаного завдання, прописуючи питомі критерії та деталізуючи рівні їхнього виконання від відмінного до задовільного» [3, 75].

Мета статті. Дана стаття ставить за мету з'ясування сутності Scoring rubrics як ефективного інструменту професійної підготовки фахівця іноземної філології.

Виклад основного матеріалу. Незважаючи на те, що рубрики частіше використовуються для оцінювання досягнень студентів, вони можуть реалізовувати більш суттєву функцію — навчальну. Будучи використаними в рамках перевірного завдання («formative assessment») з огляду на компетентнісний студентоцентризований підхід, рубрики мають потенціал допомогти студенту розвинути розуміння критеріїв компетенції, що формується, та допомогти оцінити власний рівень сформованості певної навички шляхом більш об'єктивних суджень стосовно якості виконаної ними роботи, що спростить процедуру самоаналізу та самооцінки (рефлексія), а також дозволить відстежувати динаміку наближення до заявлених стандартів (прогрес індивідуальних досягнень студентів). Саме тому, на нашу думку, під час формулювання викладачами конкретних критеріїв до виконання певних видів робіт навчаємими, варто залучати до процесу і самих навчаємих. Це дозволить їм особисто обґрунтувати вимоги до власних робіт, що в подальшому унеможливить їхнє спростування (маємо на увазі ситуації, коли студенти вимагають від викладача аргументувати виставлену підсумкову кількість балів — важко оскаржити невідповідність вимогам, складеним особисто).

Загалом рубрики можна розділити на дві великі групи: холістичні та аналітичні. Як можемо зрозуміти безпосередньо з визначення, холістичний критерій оцінювання забезпечує більш комплексне та загальне розуміння рівня відповідності стандарту; в той час як аналітичні мають декілька спільних рис для формулювання критерію:

- сконцентруйтеся на вимірюванні чітко визначеного аспекту виконаної роботи (презентація, якість тощо);
- використовуйте ранжування для вимірювання рівня виконання;
- до кожного рівня включіть деталізований чіткий опис (дескриптор) критерію відповідності стандарту [6].

У 1992-ому році Херманом, Ашбахером та Вінтерзом в практичних рекомендаціях до провадження альтернативного оцінювання було запропоновано наступні рекомендації (на які ми і спиралися):

- визначити більше одного питомого критерію, що слугуватиме базисом для оцінювання досягнень студента;
- скласти шкалу рівнів відповідності;
- подати визначення (дескриптори) та приклади для роз'яснення відповідності стандарту за критерієм на кожному рівні [2, 57].

Ще з 80-тих років минулого сторіччя критерії до оцінювання навчальних досягнень репрезентувалися у графічному вигляді у якості таблиць або тезисного викладу критеріїв у текстовому варіанті.

Ще один із позитивних аспектів багатовимірного комплексу критеріїв оцінювання з огляду на студентоцентровану модель навчання є те, що неспроможність навчаємого виконати навчальне завдання на відмінно в рамках одного критерію може легко бути компенсована за рахунок іншого (наприклад, під час презентації проектної роботи, студент, який має проблеми з граматично правильною побудовою речень може «добрати» балів за рахунок технічно коректного оформлення презентації та/або дотримання регламенту).

Ми вважаємо, що використання вищезазначеного інструментарію для моніторингу рівня та якості навчальних досягнень студента може успішно використовуватися і в нашому навчальному закладі. Власне, певною мірою, ми вже це робимо, адже в кожній робочій навчальній програмі прописано критерії оцінювання іспиту та виконання ІНДЗ. Щоправда, мусимо визнати, що критерії до оцінювання ІНДЗ наразі є уніфікованими і не мають специфікації, а отже не завжди є релевантними. Звертаємо увагу на те, що програмними вимогами навіть не визначено вид завдання, яке приховано за аббревіатурою ІНДЗ, хоча і вгадується «реферат» (табл. 1). Звичайно, цьому є раціональне пояснення (затверджені шаблони програм і варіативність видів завдань, які використовуються у якості ІНДЗ в рамках курсу певної дисципліни).

Табл. 1.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДЗ

№	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	8 балів
2	Складання плану	2 бали
3	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку	7 балів
4	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	3 бали
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 балів і т.д.

Висновки. Оскільки наша кафедра опікується викладанням мовних дисциплін, ми пропонуємо створити пам'ятку для внутрішнього користування, в якій було б описано види творчих завдань, їхні особливості (на кшталт розмежування твору та есе) та критерії оцінювання кожного з видів. Зокрема, таблиця критеріїв оцінювання проектних робіт в форматі презентацій.

В прикладному аспекті роботу вже розпочато, протягом квітня-травня 2015 року праксиметричними та емпіричними методами (спостереження, опитування, евристична бесіда, індивідуальне інтерв'ю) нами провадилася активна співпраця зі студентами паралелі 3 курсу в контексті формулювання критеріїв оцінювання такого творчого виду завдань як письмові твори. Результатом розробки став набір критеріальних рубрик з ретельно прописаними дескрипторами. Кількість набраних студентом балів корелюється із стандартизованою шкалою оцінювання ІНДЗ, поданою у програмі дисципліни, і переводиться у шкалу ECTS та національну шкалу оцінювання. Наразі в процесі розробки перебуває оцінювання проектної діяльності студентів. Окреслений нами підхід до оцінювання пропонуємо застосувати і до розробки критеріїв оцінювання рівня та якості навчальних досягнень студента на комплексному державному іспиті з англійської мови.

Джерела

1. Flash P. Grading Writing: Recommended Grading Strategies / P. Flash. – Retrieved. — 2011, Sept. 17. — 158 p.
Режим доступу: <http://writing.umn.edu/tww/responding/grading.html>
2. Herman J.L., Aschbacher P.R. A Practical Guide to Alternative Assessment / J.L. Herman, P.R. Aschbacher, L. Winters. — Alexandria, Va : Association for Supervision and Curriculum Development, 1992. — 155 p.
3. The National Science Education Standards (1996). — 93 p. Режим доступу: http://www.nap.edu/openbook.php?record_id=4962&page=75
4. Stevens D., Levi Antonia J. Introduction to Rubrics: An Assessment Tool to Save Grading Time, Convey Effective Feedback, and Promote Student Learning. Sterling / D. Stevens, Antonia J. Levi. — VA : Stylus Publishing, 2013. — 248 p.
5. Creating Rubrics: University of Minnesota, Center for Advanced Research on Language Acquisition (CARLA), Virtual Assessment Center (September 23, 2009) — http://www.carla.umn.edu/assessment/vac/Evaluation/p_7.html

Статья посвящена использованию рубрик не только и не столько для оценивания академических достижений студентов, но и для реализации обучающей функции в условиях студентоцентричного подхода к обучению иностранным языкам и профильной подготовки филологов. Автором

разработаны и предоставлены методические рекомендации и алгоритм создания эффективных рубрик в рамках «субъект-субъектных» взаимоотношений «преподаватель-студент» при оценивании творческих работ.

Ключевые слова: рейтинг успеваемости, критерии оценивания, альтернативное оценивание, дескрипторы критерия, самооценивание и самоанализ.

The article is dedicated to the usage of scoring rubrics not only for evaluation of students' academic achievements, but for the realization of the teaching function as well in terms of student-oriented approach in foreign language teaching and philologists' vocational training. Methodological recommendations and the algorithm of effective rubric creation were worked out and suggested by the author, considering the "subject-subject" relationships format in the frame of "teacher-student" interaction when grading creative tasks.

Key words: scoring rate, evaluation criteria, alternative evaluation, criteria descriptors, self-evaluation and self-analysis.

УДК 37.022

Петрик Л.В.,

*аспірантка, викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання
Педагогічного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка*

КЛАСИФІКАЦІЯ МЕДІАЗАСОБІВ У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

У статті наведено приклади різноманітних класифікацій медіа для ефективності організації освітнього процесу. Висвітлено класифікації для зручності вибору медіазасобів у процесі навчання іноземних мов в початковій школі. Запропоновано та проаналізовано класифікацію способів застосування медіазасобів у навчанні іноземних мов молодших школярів.

Ключові слова: медіазасіб, початкова школа, класифікація, засіб навчання, іноземні мови.

Постановка проблеми. Модернізація освіти України на сучасному етапі розвитку країни викликає багато дискусій серед науковців та освітян. У зв'язку з тим, що українська держава обрала напрям інтегра-